

Hort de l'Aiguadé

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Plaça de Folch i Torres (al costat de l'antiga presó).
Emplaçament Al nucli antic de Granollers
Alçada: 145

Coordenades:

Latitud: 41.608506722942
Longitud: 2.2864749942036
UTM Est (X): 440546
UTM Nord (Y): 4606557

Classificació

Número de fitxa 08096 - 372
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Romà
Segle I - VI dC.
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Els béns mobles recuperats durant l'excavació formen part del Fons del Museu de Granollers.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Arqueològic de Granollers. Àrea arqueològica núm. 85. Protecció de tipus VIII: Àrees arqueològiques.
Data aprovació: dc., 15/10/2003 - 12:00
Número inventari CCAA 1952 (fitxa genèrica denominada Fonaments de l'antiga presó)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial

Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris
Fitxes associades:
Pati de can Gorina
Antiga Presó / Carrer de Santa Anna
Pati de la senyora Bassa
Passatge de Sant Bartomeu
Col·leccions del Museu de Granollers
Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huéllamo
Data de registre de la fitxa: dt., 01/01/2002 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: Jordi Piñero Subirana
Data de la darrera revisió: dt., 21/05/2024 - 09:25

Descripció

Restes arqueològiques pertanyents a la vil·la romana de Granollers, concretament a la pars urbana d'aquesta vil·la. En l'excavació que es va realitzar l'any 1947 a l'Hort de l'Aiguadé s'hi van trobar diverses habitacions, la majoria pavimentades amb mosaics. Actualment aquestes restes no són visibles.

A uns 0,20 m de profunditat aparegueren restes fragmentades d'un mosaic. El fragment més gran no arribava a 0,20 m i estava compost per tesselles, segons Estrada, d'un tipus més gran que l'habitual, que componien una sanefa orlada amb meandres enllaçats, a base de trenes de dues cordes de tesselles de marbre blanc dins d'un camp de tesselles de calcària negra. A un altre indret, amb una situació topogràfica que no s'ha pogut precisar, i a 0,80 m de fondària, es van trobar les següents estructures arquitectòniques.

Habitació núm. 1: pavimentada amb un mosaic. Aquest àmbit mesurava aproximadament 3,25 x 3,45 m. El disseny decoratiu del mosaic és de tipus geomètric, en negre sobre fons blanc; la vora està composta per una doble filera de losanges negres, mentre que el camp central del mosaic està cobert per una quadrícula en blanc i negre i al centre dels quadres negres presenta una flor blanca. Al costat oest es va localitzar una escaleta composta per tres graons, construïda posteriorment per a aprofitar aquesta habitació, ja que en talla part del mosaic.

Habitació núm. 2: A l'est de l'anterior àmbit es va trobar una altra habitació, igualment pavimentada amb mosaic; part d'aquest paviment continuava sota el pati veí, per la qual cosa no es va poder excavar. Això no obstant, sembla que J. Estrada i S. Llobet van aprofundir el tall per tal de comprovar la seva decoració.

Paret mitgera habitacions núm. 1-2: La paret mitgera que separava les dues habitacions, en algun moment va desaparèixer i, al seu lloc, se'n va trobar una altra de 0,70 m, més tardana.

Habitació núm. 3: Aquest àmbit se situa a l'altre extrem del pati de l'hort de l'Aiguadé. Estava pavimentat amb *opus signinum* i era posterior als mosaics de les altres habitacions ja que se situava a una cota menys profunda.

Altres estructures. L'espai que quedava entre les habitacions núm. 1 i 2 i l'àmbit núm. 3, no va ser excavat, però es van fer unes petites cales on van aparèixer restes d'altres habitacions que, segons Estrada, segurament pertanyien a la segona època constructiva.

Possibles restes de sitges: En alguns llocs, el terreny natural apareixia reomplert per una acumulació de terra de color negre, segurament el farciment de possibles sitges, ja que hi van aparèixer restes de *dolis*.

Pel que fa a la factura dels murs, les parets de les habitacions presentaven dos tipus diferents d'aparells superposats i que denotaven dues fases temporals, sempre segons les anotacions d'Estrada (Atlas d'arqueologia urbana de Granollers, annexos).

Els materials documentats van ser fragments de vasos de vidre, *terra sigil·lata* sud-gàl·lica, un fragment decorat amb barbotina, ceràmica comuna oxidada, restes d'àmfora i de dolis, nombrosos fragments de tègules, dues moles de basalt, una tessella de vidre de color blau, fragments d'estuc amb pintures.

Aquests materials es conserven al Museu de Granollers. L'anàlisi dels materials ceràmics d'aquest jaciment ha permès a altres autors proposar una continuïtat del poblament d'època romana que arribaria fins el segle VI.

Observacions:

En buidar-se una gran capa de terra sobreposada que hi havia al solar ocupat per l'Hort de l'Aiguadé es va detectar la presència de restes arqueològiques. El 24 d'agost de 1902, a *La Veu del Vallès, setmanari de Granollers*, s'explica que amb l'acord del senyor Tardà, propietari del terreny, s'hi farien unes excavacions. Però aquesta intervenció arqueològica no es va dur a terme fins l'any 1947.

El 1947, a causa de les obres de construcció d'un cobert al pati de l'Hort de l'Aiguadé, els obrers van trobar un paviment. Seguidament avisaren A. Jonch, director del Museu de Granollers, que va encarregar una excavació d'urgència a J. Estrada i S. Llobet, membres de la Secció d'Arqueologia del Museu. La intervenció que es va dur a terme el juliol de 1947.

Aquest jaciment forma part del sector genèric conegut com a Antiga Presó, que inclou altres jaciments propers: Pati de can Gorina, Pati de la Senyora Bassa (o de la vídua Trullàs) i Passatge de Sant Bartomeu.

Història

El nucli de Granollers es troba en una cruïlla de dos camins d'època romana: el de Barcelona a Vic i el de Mataró a Caldes. A dalt d'un petit turó amb vistes al riu Congost s'hi va formar un petit nucli que al segle I dC es va convertir en una luxosa vil·la romana. Constava d'una zona residencial per als propietaris (*pars urbana*), una zona on vivien els servents (*pars rustica*) i una zona d'emmagatzematge i de producció de vi i oli (*pars fructuaria*). La *pars urbana* tenia un ampli peristil i incloïa uns banys termals ricament decorats. La *pars rustica* s'estructurava al voltant d'un pati porticat. En la part fructuària hi havia espais amb sitges o forns per elaborar àmfors o dolia. La vil·la estava molt orientada a la producció vitivinícola. El seu propietari devia ser d'una família d'alt estatus, probablement d'origen italià. S'ha relacionat amb la família Licínia (Luci Licini). La vil·la alt imperial de Granollers va tenir una vida relativament curta, ja que a la primera meitat del segle III algunes parts foren destruïdes o reutilitzades. El lloc, però, va continuar habitat fins als segles VI i VII, i en època medieval fou el nucli on va sorgir la vila de Granollers, a redós de l'església i del mercat.

A l'entorn de la vil·la romana hi havia diverses zones d'enterrament o necròpolis. La més ben coneguda és l'anomenada Necròpolis Oest (a la zona de can Trullàs). Entorn del camí que anava cap a Vic (actual carrer de Catalunya) hi havia la Necròpolis nord, possiblement d'època ja tard-romana.

Bibliografia

AUTORS DIVERSOS (2004). *Atles d'arqueologia urbana de Granollers*. Atles d'arqueologia urbana de Catalunya, volum 1. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura.

AUTORS DIVERSOS (2022). *In illo tempore. Granollers en època romana*. Museu de Granollers, Granollers.

A. A. M. G. (s.d.). Llistat del Pla d'Arqueologia Urbana de Granollers, Granollers, Àrea d'Arqueologia del Museu de Granollers.

BARRAL I ALTET,X. (1978). "Les mosaïques romaines et médiévales de la Région Laitana (Barcelone et ses environs)". Universidad de Barcelona, Instituto de Arqueologia y Prehistoria, Publicaciones eventuales, núm. 29.

COLL, Joan M.; ROIG, Jordi (1998). " L'antiguitat tardana al Vallès Oriental: algunes consideracions". Lauro, Revista del Museu de Granollers, 14.

ESTRADA, Josep; VILLARONGA, Leandre (1967). "La Lauro monetal y el hallazgo de Cànoves (Barcelona)", a *Separata de la revista "Ampurias" XXVIII*. Barcelona: IPA.

ESTRADA GARRIGA, Josep (1969). "Vías y poblamiento romanos en el territorio del Àrea Metropolitana de Barcelona". Barcelona: Comisión de Urbanismo.

ESTRADA GARRIGA, Josep (1986). "Prehistòria i Història Antiga de Granollers i els seus voltants", a *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental, 1*. Aproximació al medi natural i a la història de Granollers.

ESTRADA i GARRIGA, Josep (1993). *Granollers a l'antiguitat*. Granollers; Tarafa, Editora de Publicaciones, S.L. Revista.

JÁRREGA DOMÍNGUEZ, R. (1995). " Aproximació a l'estudi de l'antiguitat tardana al Vallès Oriental", a *Limes*, núm. 4-5, Cerdanyola del Vallès.

PARDO RODRÍGUEZ,J. (1989). " La romanització al Vallès", a *Rev. Estudis de Granollers i del Vallès Oriental 1*. Aproximació al medi natural i a la història de Granollers.

PARDO RODRÍGUEZ,J. (1993). "El nucli romà de Granollers. Breu resum de l'estat de la qüestió", a *Empúries, Revista de Prehistòria, Arqueologia i Etnologia*, núm. 48-50,II.

TENAS BUSQUETS, M. (1999). "El nucli romà de Granollers: l'aportació de les restes funeràries", a *IX Memorial Joan Camps*, Associació Cultural de Granollers. (inèdit).

VILA BONAMUSA, Lluís (2001). *Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers*. Patrimoni arqueològic. Granollers. Document administratiu.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Carta Arqueològica](#)

